

LUDEK RATHOUSKY / PENĚZOMĚNCI
6. 3. – 27. 4. 2014, VERNISÁŽ 5. BŘEZNA V 17.00

Hluboko v zelené, 2011, 100×95 cm, akryl na plátně

Kába, 2014, 160×130 cm, olej, akryl, metal na plátně; Čerti, 2014, 160×130 cm, olej, akryl, metal na plátně; Ejhle mrtvý člověk, 2013, 160×130 cm, olej, akryl, metal na plátně

↓ Tanec II, 2013, 160×130 cm, olej, akryl, metal na plátně; Tanec I v plamenech, 2013, 160×130 cm, olej, akryl, metal na plátně; Tanec IV na kostech, 2013, 160×130 cm, olej, akryl, metal na plátně; Pokušení, 2013, 160×130 cm, olej, akryl, metal na plátně

Penězoměnci

„V chrámu našel prodavače dobytka, ovcí a holubů i penězoměnce, jak sedí za stoly. Udělal si z provazů bič a všechny z chrámu vyhnal, i s ovce a dobytkem, směnárníkům rozházal mince, stoly zpřevracel a prodavačům holubů poručil: „Pryč s tím odtud!““

Nemít nic znamená nemít peníze či jakoukoli měnu, abychom si za ně mohli pořídit statky a sny. Je stále nemožné zemřít bez mincí, za něž nás Charon převezme na druhý břeh. Přitom nic není tak nestálé a proměnlivé jako právě peníze. Reálné peníze se mění v abstraktní elektronická čísla putující ve virtuálním prostoru. Pro Ludka Rathouského jsou peníze symbolem „normality“, všední skutečnosti, a zároveň mystickým znakem moci procházejícím dějinami, zářícím předmětem propůjčujícím věcem hodnotu. Jednotná měna nestírá jen rozdíly mezi dílčími národními identitami, stává se také ironickým ukazatelem mnohdy propastných rozdílů životní úrovně. Míra jednoty je přímo úměrná míře nedostatku. Abstraktno směnitelné za reálné artefakty.

Právě abstrahování – vyprazdňování je jedním z důležitých principů v Rathouského tvorbě, kterou prolínají témata sociální kritiky, spotřeby a vyprazdňování hodnot. V úspěšném malířském cyklu Masmédia reflektoval nutkavé potřeby sledovat násilí

a jsme tak nuceni spoléhat na vlastní zkušenost a osobní paměť. Obrazy jsou jako klávesy vedoucí ke strunám, spojující asociace a vzpomínky, kolektivní a individuální povědomí. Bezjmenní svatí, tančící kacíři, oči sudetských dětí. Na akvarelových momentkách zachycujících dobové uniformované vojáky či policisty autor propojuje zdánlivě nespojité, nekonkrétní útržky, které jsou však pevně ukotveny v čase. Jsou dalšími dějinnými souřadnicemi určujícími místo v přítomnosti. Touha zaznamenávat zdánlivě obyčejné příběhy se vine celou autorovou uměleckou existencí. Televizní zprávy, gotický ornament či internetový vyhledávač užívá jako mediátor emocí a společenské kritiky zároveň. Vědomě pracuje s nevyslovenými pocity melancholie, stesku a s ním související nostalgie. Nostalgie je symptomem našeho věku, je historickou emocií. Spolu s pokrokem jsou dvojníci, zrcadlové obrazy jeden druhého. Je touhou po jiném čase, vzpourou proti času dějin.² V nové, sjednocené Evropě se nostalgie stává životním stylem. Každý jedinec i stát cosi ztratil – identitu, paměť, tradice. S novými jistotami přicházejí nové obavy. Na Rathouského plátnech se obavy dnešní doby zhmotňují s nečekanou křehkostí. Pod nánosy ironie a skepse se vynořuje naděje a důvěra v základní lidské hodnoty.

Luděk Rathouský není malířem, který následuje ploché módní trendy, ale spíše se přímo podílí na jejich formování. Svě náměty ohmatává, rozvětňuje či opětovně zacykluje. S nesmírnou

a krvavé události, tendence být součástí zirájícího davu, který se shromažďuje kolem místa autonehody. Na tento způsob myšlení volně navázal rozsáhlou sérií kreseb vystavených pod lakonickým názvem Produkce.

Drobné, na první pohled obyčejné události, které se, jsou-li vyňaty z doslovného kontextu, stávají nesmyslnou a nereálnou fraškou. Drze se nevyhýbá banálním motivům a zkratkám, mnohdy záměrně dovedeným do absurdna. Osobní nejistoty přetváří v silné malířské téma.

Inspirován starými mistry, Rathouský již čtyři roky neúnavně potlačuje obsah a rozpouští formy na elementární části, na dřeň jejich podstaty. Dekonstruuje, anonymizuje námět a transformuje jej do obecných sdělení, ne vždy jednoznačně interpretovatelných. Ve zlatých plochách zrcadlí komerci a přepych, nenasytnou nevzdělanost a nevědomou průměrnost, oslavovanou pro svou masovou jednoduchost. Svatozáře se mění v novodobé atributy moci s puncovanou nominální hodnotou. Kubizované figury anonymních svatých zbavených jména se mění ve „světce“ novodobé, v ikony v duchu nové věčnosti. Věčnost oproti abstrakci, avšak stále stejně prázdná. Postavy mimo čas i prostor, efemérní, unikající.

V nejnovější práci autor zaznamenává konkrétní historické jevy a situace včetně jejich atributů. Střípky všednosti, z nichž se skládá subjektivní čas jako odvrácená strana velkých dějin. Vždy však nejsme schopni tyto jevy přesně pojmenovat,

produktivitou se pouští do hledání nové vizuality. Pokud cítí, že dané téma dosáhlo vrcholu, ihned jej opouští a znova hledá, místo aby jej rozměnil a těžil z jeho neustálého opakování. Jako člen umělecké skupiny Rafani se podílí na rozšiřování pole uměleckých východisek na další tvůrčí platformě. Formuje názory nastupující generace v roli pedagoga na Fakultě výtvarných umění a šíří výhonky současného umění do regionu organizační a kurátorskou činností prostřednictvím Galerie Luxfer v České Skalici.

Kateřina Štroblová

1 Jan 2: 15-16.

2 Svetlana Boym: The Future of Nostalgia, New York, 2001.

↓ 1994, 42×29 cm, akvarel na papíře, plátkový hliník, 2014; 1985, 42×29 cm, akvarel na papíře, plátková měď, 2014; 1986, 42×29 cm, akvarel na papíře, plátková měď, 2014; 1988, 42×29 cm, akvarel na papíře, plátková měď, 2014; 1996, 42×29 cm, akvarel na papíře, plátková měď, 2014

Luděk Rathouský, Penězoměnci

Malá galerie
6. 3.–27. 4. 2014
Kurátor: Kateřina Štroblová
Vernisáž 5. března v 17.00.

Souběžné výstavy

Peter Angermann, Streetview
Velká galerie, 6. 2.–20. 4. 2014

Osobní výběr III – Václav Malina, malíř
Výstava z deponitáře, 15. 1.–30. 3. 2013

Gottfried Lindauer, Dva portréty Maorů z Náprstkova muzea, 1907
Opus magnum, 9. 1.–30. 3. 2014

Galerie výtvarného umění v Chebu

příspěvková organizace Karlovarského kraje
V roce 2014 vydala Galerie výtvarného umění v Chebu. Text Kateřina Štroblová, grafika Kolář & Kutálek, tisk Dragon Press, s.r.o., náklad 600 ks.
T: +420 354 422 450, F: +420 354 422 163
info@gavu.cz, www.gavu.cz

Výstavní program GAVU Cheb je podpořen z grantového programu MK ČR. V roce 2014 vydala Galerie výtvarného umění v Chebu. Text Kateřina Štroblová, grafika Kolář & Kutálek, tisk Dragon Press, s.r.o., náklad 600 ks.

Obálka: Smrt, 2012, 200×250 cm, olej, akryl, metal na plátně